

**HVIS MODEREN FX SIGER:
”DET KUNNE VÆRE RART, HVIS
VI GJORDE SÅDAN HER...”, SÅ
SIGER JEG SOM REGEL JA!**

Familiens behov i centrum

**FAMILIEKONSULENT
HEIDI JØRGENSEN HAR
FOKUS PÅ AT ETABLERE
GOD KONTAKT TIL OG
SKABE TRYGHED FOR
FORÆLDRENE. HUN
BRUGER LØBENDE TID
PÅ AT KOMMUNIKERE
MED FORÆLDRENE OM,
HVORFOR HUN ER DER,
OG HVAD DE GERNE VIL
HAVE HJÆLP TIL, SÅ
BØRNEENS TRIVSEL OG
UDVIKLING KAN STYRKES.**

”Hvis moderen fx siger: ”Det kunne være rart, hvis vi gjorde sådan her...”, så siger jeg som regel JA! Jeg vil gerne strække mig, selvom det ofte kan være praktiske opgaver, familien vil have min hjælp til – så længe det rykker noget i forhold til fokuspunkterne”, siger familie-konsulent Heidi Jørgensen.

Heidi Jørgensen er en ud af 9 familie-konsulenter på CFD Rådgivning, der tilbyder støtte til familier, hvor en eller flere medlemmer har så store høretab, at det påvirker kommunikationen og tilegnelsen af information/viden fra det omgivende samfund. Indsatsen er typisk rettet mod døve forældre, der har tegnsprog som modersmål. Det er Heidi Jørgensens erfaring, at fx en tur på biblioteket med en døv mor og hendes hørende barn kan åbne op for en snak om, hvad biblioteket kan bruges til, hvilke bøger moderen kan læse med sit 3-årige barn, hvordan de kan tale om billederne, og hvorfor sproglig stimulering er vigtig for barnet. En viden der ikke er selvfølgelig i en familie, hvor forældrene har

svært ved at læse og forstå dansk, fordi tegnsprog er modersmålet, og dansk er andetsprog. Det er ekstra udfordrende for døve at lære at læse og skrive. For de kan ikke høre talelydene og stave sig igennem ord ligesom hørende. I øvrigt er grammatikken for dansk talesprog og dansk tegnsprog vidt forskellig.

DEN FØRSTE KONTAKT

Når familie-konsulent Heidi Jørgensen kommer ind i en sag, så er døvekonsulenten, sagsbehandleren og måske forældrene blevet enige om, at der er brug for en særlig indsats i en periode, og kommunen har bevilget et forløb. Sagsbehandleren har defineret fokuspunkter, som Heidi Jørgensen skal arbejde ud fra. Hun ser forældrene for første gang til opstartsmødet i kommunen, hvor sagsbehandleren og døvekonsulenten også er til stede. Forældrene kan være anspændte og nervøse for samarbejdet med familie-konsulenten. Derfor gør Heidi Jørgensen sig umage for at etablere en god kontakt til forældrene.

”FORÆLDRENE ER GODT KLAR OVER, AT DE KAN FÅ NOGET UD AF, AT JEG KOMMER. FX AT DE KOMMER TIL AT FORSTÅ NOGLE TING OM OMVERDENEN, SOM DE ELLERS IKKE VILLE FÅ FORKLARET. FLERE AF DEM ER LÆSESVAGE, OG DE KAN HAVE BRUG FOR AT FÅ FORKLARET SKRIFTLIGE BESKEDER FRA INSTITUTIONEN ELLER SKOLEN PÅ TEGNSPROG”

”Til mødet er der tegnsprogstolk, så jeg bruger dansk talesprog. Jeg fortæller lidt om mig selv og om mine erfaringer med familierarbejde. Jeg giver eksempler på, hvad jeg plejer at lave. Hvis det nu er en familie med teenagebørn, så siger jeg noget generelt om, hvordan det er at være hørende teenager med døve forældre. Jeg forklarer, at jeg skal hjælpe dem som forældre til at gå den vej, der er bedst for børnene, fordi nogen kan se, at der er ting, der er svære. I pausen sørger jeg altid for at få talt med forældrene på tegnsprog, så de kan se, at jeg er okay til det”, siger Heidi Jørgensen.

Hun har bemærket, at forældrene får skuldrene ned, når de hører hende fortælle om, hvilke udfordringer der er almindelige i tosprogede familier med kombineret tegn- og talesprog. De kan ofte genkende temaerne fra deres egen familie. I sin rolle som familiekonsulent er Heidi Jørgensen blevet afmystificeret, og forældrene er klar til at lave en aftale.

SAMARBEJDE BASERET PÅ TRYGHED

Hjemme hos familien foregår snakken på tegnsprog og typisk henover en kop kaffe. Måske er børnene i lokalet og laver noget andet. Selvom familiekonsulent Heidi Jørgensen er udsendt af kommunen og har fokuspunkter, som hun skal afrapportere, så er hun også gæst hos familien. Tilgangen til forældrene er ydmyg, respektfuld og lyttende.

”Hvis trygheden er der, så vil forældrene gerne fortælle. Typisk er de

rigtig sultne efter at snakke med en person uden sproglige barrierer, så de åbner unaturligt meget op. Det kan være lidt sårbart, og jeg må forsøge at bremse dem nænsomt, så de ikke udleverer sig selv og bliver kede af det bagefter. Hvis trygheden ikke er der, så må jeg byde ind med mere, så trygheden kan udbygges. Jeg kan fx spørge om, hvad der kan være hjælpsomt. Er det hjælpsomt, at jeg har kontakten til skolen? Eller at jeg hjælper dig med at få talt med læreren om de misforståelser, der er opstået?”, siger Heidi Jørgensen.

Hun spørger ind til, hvordan familiens hverdag er skruet sammen og giver eksempler på, hvordan hun kan hjælpe fx med samarbejdet i institutionen eller skolen. Det er vigtigt for Heidi Jørgensen, at forældrene føler sig trygge og får rum til at fortælle deres historie, og hvad de tænker om det nye tiltag. Måske er der brug for en snak om, hvad der skete til opstarts-mødet i kommunen, så forældrene kommer til at forstå de aftaler, der er blevet lavet.

MEDINDFLYDELSE

Det kan være en længere proces for familiekonsulent Heidi Jørgensen at motivere forældrene til at arbejde med de formelle fokuspunkter. De er ofte formuleret i abstrakte og overordnede vendinger, som forældrene kan have svært ved at forstå. Et skridt på vejen kan være at forklare med eksempler, hvad ordene betyder på tegnsprog. Ligesom Heidi Jørgensen altid taler med forældrene om, hvad de selv oplever som vanskeligt i familien, og hvilken form for hjælp

de gerne vil have. Omdrejningspunktet er børnenes trivsel og udvikling i et samfund, der er bygget op om tale- og skriftsprog, og hvor forældrene er tegnsprogede. Nogle gange er det gavnligt for samarbejdet med forældrene, hvis Heidi Jørgensen i samråd med kommunen omformulerer fokuspunkterne, så de bliver mere konkrete og forståelige.

”Forældrene er godt klar over, at de kan få noget ud af, at jeg kommer. Fx at de kommer til at forstå nogle ting om omverdenen, som de ellers ikke ville få forklaret. Flere af dem er læsesvage, og de kan have brug for at få forklaret skriftlige beskeder fra institutionen eller skolen på tegnsprog”, siger Heidi Jørgensen.

Som døve i et hørende samfund er forældrene begrænsede i kommunikation med fx pædagoger, lærere og andre forældre. Der vil være informationer og viden, som de går glip af, og det har konsekvenser for børnene. Heidi Jørgensen kan hjælpe med, at forældrene bliver klædt bedre på til at samarbejde med og have kontakt til de voksne, som børnene ser udenfor hjemmet. Hvis forældrene fx kender meget lidt til dansk kultur, omgangsformen blandt hørende og hvilke forventninger institutionen eller skolen har til forældre, så kan Heidi Jørgensen forklare og give eksempler på det. For børnene er det betydningsfuldt, at de møder en voksen, der forstår de særlige vilkår, som de vokser op med, og som støtter forældrene i at påtage sig et større ansvar for familiens trivsel.